

HØRINGSNOTAT

Lovforslag om ændring af lov om social pension, lov om arbejdsskadesikring og lov om afgift af bidraget til Arbejdsmarkedets Erhvervssikring og af arbejdsulykkeerstatninger m.v. (regulering af folkepensionsalder, ændring af revisionsbestemmelse, konsekvensændring af arbejdsskadesikringsloven og konsekvensændring af arbejdsskadeafgiften)

14. januar 2024

J.nr. 2024 - 1404

Ydelser

Mathias Hyun Jensen

Indledning

Lovforslaget har været i høring i perioden 6. december 2024 til 10. januar 2025. Lovforslaget sendes i en ekstra høring i perioden 18. februar 2025 til 25. februar 2025, når dødelighedstal for 2023-2024 fra Danmarks Statistik er offentliggjort.

Lovforslaget har været i høring hos følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Advokatrådet, Advokatsamfundet, Akademikernes Centralorganisation (AC), Ankestyrelsen, Arbejdsløshedskassen for selvstændige (ASE), Arbejdsmarkedets Erhvervssikring (AES), Arbejdsmarkedets Tillægspension (ATP), Arbejdsskadeforeningen (AVS), BDO – Statsautoriseret Revisionsaktieselskab, Bedre Psykiatri, Beskæftigelsesrådet, Business Danmark, Dahlberg, Danmarks Frie Fagforening, Danmarks Rederier, Dansk Byggeri, Dansk Socialrådgiverforening, Danske A-kasser, Danske Handicaporganisationer, Danske Seniorer, Dataetisk Råd, Deloitte, Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet (DUKH), Det Centrale Handicapråd, Det Faglige Hus, Faglige Seniorer, Finans Danmark, Finansforbundet, Finansrådet, Finanssektorens Arbejdsgiverforening, Finanstilsynet, Foreningen for Social-, Sundheds og Arbejdsmarkedschefer i Danmark (FSD), Foreningen Danske Revisorer (FDR), Forhandlingsfællesskabet, Forsikring og Pension, Forsikringsforbundet, Frie Funktionærer, Frivilligrådet, FSR – Danske Revisorer, Garantifonden for Skadesforsikringsselskaber, Gartneri, Land og Skovbrugets Arbejdsgivere (GLS-A), Ingeniørforeningen (IDA), Institut for Menneskerettigheder, Kommunale Velfærdschefer, Kristelig Arbejdsgiverforening (KA), Kristelig Fagbevægelse (KRIFA), Psykiatrifonden, Rigsrevisionen, Rådet for Psykisk Sårbare på Arbejdsmarkedet, Rådet for Socialt Udsatte, SAND, SIND, SMV Danmark, Udbetaling Danmark, Ældre Sagen.

Der er modtaget høringssvar fra følgende myndigheder og organisationer m.v.:

Arbejdsmarkedets Erhvervssikring (AES), Arbejdsmarkedets Tillægspension (ATP), Dataetisk Råd, Dansk Arbejdsgiverforening (DA), Fagbevægelsens Hovedorganisation (FH), Faglige Seniorer, Finanstilsynet, Forsikring & Pension (F&P), Kommunale Velfærdschefer, Kommunernes Landsforening (KL), Lederne, Rådet for Psykisk Sårbare på Arbejdsmarkedet, Rigsrevisionen, 3F.

Følgende havde ingen bemærkninger til lovforslagets indhold:

Finanstilsynet, Rådet for Psykisk Sårbare på Arbejdsmarkedet, Rigsrevisionen.

I det følgende afsnit er en oversigt over hovedindholdet af de modtagne høringsvar samt Beskæftigelsesministeriets bemærkninger hertil. For en fuldstændig gennemgang af samtlige indsendte synspunkter henvises til vedlagte høringsvar.

1. Generelle bemærkninger

DA og Lederne støtter lovforslaget, som øger arbejdsudbuddet og er fundamentet for at sikre offentlige finanser.

Lederne støtter ligeledes det grundlæggende princip om levetidsindeksering og henviser til, at det er afgørende, at danskernes stigende levetid også fører til flere aktive år på arbejdsmarkedet.

FH støtter lovforslaget under forudsætning af, at der fremover sikres et mere trygt, retfærdigt og ansvarligt pensionssystem, hvor pensionsalderen stiger langsommere end planlagt med Velfærdsforliget, og at muligheden for en mere værdig tilbagetrækning for dem, der har behov, forbedres.

FH anerkender grundlæggende behovet for, at vi arbejder længere, når vi lever længere. Dette er for at sikre en langsigtet holdbar økonomi, som giver mulighed for at bevare det danske velfærdssamfund.

FH kritiserer, at lovforslaget er sendt i foreløbig høring baseret på data fra 2022-2023 i stedet for de korrekte data for 2023-2024, som krævet af loven. De mener, at det er en uskik at sende lovforslag i høring, som beror på foreløbige tal.

FH bemærker, at det er afgørende for dem, at behandling af forslaget finder sted, når overenskomstforhandlingerne på det private arbejdsmarked er veloverstået.

3F kan ikke støtte lovforslaget om at hæve pensionsalderen til 70 år, og ønsker forbedringer af tidlig pension og en lempeligere levetidsindeksering. 3F foreslår, at man fremfor at hæve pensionsalderen bør indkalde til trepartsdrøftelse om det samlede tilbagetrækningssystem, og derved undgå at spille hasard med de netop igangsatte overenskomstforhandlinger.

Faglige Seniorer beklager, at der ikke politisk har været opbakning til at justere i den nuværende reguleringsform på baggrund af de analyser og anbefalinger, som blev foreslået af Kommissionen om tilbagetrækning og nedslidning i rapporten om 'fremtidssikring af et stærkt pensionssystem' i 2022.

Faglige Seniorer opfordrer derfor til, at der forhandles en ny aftale om den fremtidige regulering af folkepensionsalderen, som sikrer større retfærdighed både indenfor og på tværs af generationer.

Kommentarer:

Beskæftigelsesministeriet har vurderet, at det er hensigtsmæssigt at sende lovforslaget i ekstern høring med en beregning af forhøjelse af folkepensionsalderen baseret på foregående års tal. Det skyldes, at der skal ske et markant fald i den opgjorte middellevetid fra 2023 til 2024 for at føre til et andet resultat. Derudover sendes lovforslaget i en ekstra ekstern høring, når de nye tal foreligger.

De gældende bestemmelser om regulering af folkepensionsalderen blev indført ved lov nr. 1586 af 20. december 2006. Lovændringen var et led i udmøntningen af den politiske aftale af 20. juni 2006 om fremtidens velstand og velfærd og investeringer i fremtiden.

Formålet med reguleringen af folkepensionsalderen er at sikre, at danskernes stigende levetid også fører til flere aktive år på arbejdsmarkedet. Reguleringen af folkepensionsalderen bidrager til at gøre pensions- og tilbagetrækningssystemet mere robust over for stigende levetid, at bidrage til en styrkelse af den finanspolitiske holdbarhed og at give plads til større udgifter til sundhed og pleje, når der bliver flere ældre.

Beskæftigelsesministeriet har i øvrigt taget høringsparternes generelle bemærkninger til efterretning.

1.1. Arbejdsmiljø, nedslidning og seniorers beskæftigelse

3F udtrykker bekymring over, at arbejdsmiljøet ikke er blevet forbedret som forudsat i velfærdsaftalen fra 2006. I forlængelse heraf peger 3F på nedlæggelsen af Forebyggelsesfonden. 3F fremhæver, at Arbejdsbevægelsens Erhvervsråds analyse viser, at over 750.000 lønmodtagere er eksponeret for et hårdt fysisk arbejdsmiljø, forstået som en kombination af u hensigtsmæssige fysiske belastninger og en oplevelse af, at arbejdet er fysisk anstrengende. Mere end 350.000 lønmodtagere oplever altid, ofte eller sommetider at være begrænset i arbejdet på grund af smerter. I alt er 185.000 lønmodtagere både eksponeret for- og har symptomer på et hårdt fysisk arbejdsmiljø.

3F mener, at der langt fra er leveret som forudsat i velfærdsaftalen, når det kommer til at sikre et godt arbejdsmiljø, som kan hjælpe til, at der reelt er mulighed for at blive på arbejdsmarkedet, til man er 70 år. 3F kritiserer også reduktionen af efterlønsordningen, som tidligere gav nedslidte mulighed for en værdig tilbagetrækning med mulighed for nogle gode pensionsår.

FH understreger, at forhøjelsen af folkepensionsalderen til 70 år bør ledsages af markante forbedringer i arbejdsmiljøet og i mulighederne for tidlig pension og initiativer, der forbedrer arbejdsmiljø og kvalifikationer for medarbejdere samt styrker virksomheders fastholdelse af seniormedarbejdere.

FH og 3F ønsker, at der ses på forbedringer af tidlig pension, fordi det ikke er alle, der kan holde til at arbejde frem til folkepensionsalderen. 3F fremhæver, at især ufaglærte og faglærte rammes hårdere af den stigende pensionsalder. Organisationen foreslår derfor, at tidlig pension forbedres og udvides, så ordningen følger stigningen i folkepensionsalderen.

Faglige Seniorer bemærker, at der løbende sker en positiv ændring i seniorernes beskæftigelse, som reducerer effekten af fastsættelse af pensionsalder i forhold til udviklingen i arbejdsstyrken.

Faglige Seniorer bemærker derfor, at der i tilknytning til den politiske aftale om regulering af pensionsalder burde gennemføres en mere markant indsats for at skabe rammer og mulighed for, at seniorerne øger deres beskæftigelsesandel frem mod og for den sags skyld også efter folkepensionsalderen. Der er behov for mere fleksibilitet for seniorerne og mindre diskrimination i forhold til at fastholde seniorerne på arbejdsmarkedet.

Kommentarer:

Beskæftigelsesministeriet har taget bemærkningerne til efterretning.

Med Aftale om en fremtidssikret arbejdsmiljøindsats og indsats mod social dumping blev arbejdsmiljøindsatsen i 2023 styrket med en historisk stor bevilling på i alt 1,3 mia. kr. i perioden 2023-2026. Med aftalen øges fokus på at understøtte virksomhedernes egen arbejdsmiljøindsats, så alle i Danmark har et sundt og sikkert arbejdsmiljø på et bæredygtigt arbejdsmarked. I 2025 vil Arbejdstilsynet fortsætte implementeringen af initiativerne i aftalen, samt fortsat udvikle arbejdsmiljøindsatsen med øget fokus på tilbud, der forebygger udvalgte arbejdsmiljøproblemer og fremmer det gode arbejdsliv.

Som led i udmøntningen af Velfærdsaftalen fra 2006 blev Fonden for Forebyggelses og Fastholdelse (tidligere Forebyggelsesfonden) oprettet med en kapital for 3,0 mia. kr. Målet med fonden var at forebygge fysisk og psykisk nedslidning på det danske arbejdsmarked. Fonden har ikke tildelt bevillinger siden 2018. Yderligere forbrug fra Fonden kræver tilsvarende mindreforbrug på andre bevillinger under Beskæftigelsesministeriet som følge af budgetlovens regler om styring af ministeriernes bevillinger og råderum.

Regeringen og et bredt flertal af Folketingets partier har lempet modregningsreglerne for arbejdsindkomst for både pensionister og deres partnere for at gøre det mere attraktivt at tage en ekstra tårn på arbejdsmarkedet. Desuden har regeringen med en række af Folketingets partier nedsat Videnscenter for Fastholdelse af Seniorer på Arbejdsmarkedet, der skal indsamle og dele viden om, hvordan man bedst kan understøtte og fastholde seniorer på arbejdsmarkedet.

1.3. Økonomiske konsekvenser

KL bemærker, at ændringen af arbejdsskadesikringsloven indebærer, at der skal udbetales erstatninger i arbejdsskadesager for et år ekstra svarende til stigningen i pensionsalderen. Desuden indebærer ændringen afledte merudgifter til arbejdsska-

deafgift og arbejdsmiljøbidrag efter arbejdsmiljøloven. KL noterer sig, at de økonomiske konsekvenser af lovforslaget skal forhandles med de kommunale og regionale parter, og forventer, at Beskæftigelsesministeriet udarbejder beregningsnotat som grundlag for forhandlingerne.

Kommunale Velfærdschefer er bekymret for, at en forhøjelse af pensionsalderen kan føre til flere ældre ledige, hvilket vil kræve en øget indsats fra kommunernes beskæftigelsessystem. Disse konsekvenser bør belyses nærmere. Desuden bemærkes det, at den stigende pensionsalder betyder, at borgere, som er ledige på tidspunktet for folkepensionsalderen, vil skulle være længere på det samme forsørgelsesgrundlag, og at det må forudsættes, at der tages højde for merudgifterne hertil.

Kommentarer:

Beskæftigelsesministeriet har taget bemærkningerne til efterretning og bemærker, at forhandling af økonomi vil foregå efter den almindelige fremgangsmåde for forhandling af økonomiske konsekvenser for kommunerne.

Det ventes ikke, at den stigende pensionsalder vil betyde ændringer i kommunernes beskæftigelsesindsats. Beskæftigelsesministeriet vil følge udviklingen, herunder om der fremadrettet vil være behov for særlige indsatser for seniorer. Det bemærkes, at budgetteringen af udgifterne til beskæftigelsesindsatsen vil afspejle skøn over målgruppens størrelse. Der udarbejdes løbende skøn over målgruppeudviklingen under hensyntagen til bl.a. forventninger til konjunkturudviklingen og samspil med andre reformer, herunder fx ændringer i pensionsalderen.

2. Bemærkninger til lovforslaget

2.1. Forlængelse af retten til erstatning for tab af erhvervsevne og tab af forsørger

AES foreslår sproglige præciseringer, ensretning og uddybninger af de foreslåede §§ 84 b og c i arbejdsskadesikringsloven og bemærkningerne hertil, idet det præciseres i den nye formulering af lovteksten, at det er den løbende erstatning, der forlænges og ikke engangsbeløbet (afløsningsbeløbet), der forhøjes samt at rækkefølgende af pkt. 1 og 2 i begge bestemmelser ensrettes. Bestemmelserne vedrører henholdsvis de tilskadekomne og de efterlattedes ret til kompensation for tab af erhvervsevne frem til folkepensionsalderen.

F&P bemærker, at det er uklart om den absolutte 30-årige forældelse indebærer, at der kan være tilskadekomne, der ikke bliver kompenseret i overensstemmelse med den korrekte pensionsalder.

Kommentarer

Beskæftigelsesministeriet har byttet rundt på nr. 1 og 2 i den foreslåede bestemmelse til § 84 c, stk. 1, med henblik på en ensretning af strukturen i de foreslåede bestemmelser til §§ 84 b og c. Derudover har Beskæftigelsesministeriet foretaget en justering i §§ 84 b, stk. 2 og 84 c, stk. 2 og bemærkningerne hertil, så det foreslås, at en forlængelse af løbende erstatning fortsat vil blive udbetalt som løbende erstatning. Baggrunden herfor er, at principperne for kapitalisering for disse skadesårge er sådan, at hvis tilskadekomne først anmoder om at få kapitaliseret

det ekstra års erstatning efter 11 måneder, vil de 11 måneder, der allerede er udbetalt løbende, også indgå i det kapitaliserede beløb. Tilskadekomne vil dermed kunne blive dobbeltkompenseret. Denne uhensigtsmæssighed er der gjort op med i senere ændringer af kapitaliseringsfaktorerne i 2007, men det gælder fortsat for tidligere skadesårgange. Formålet med denne ændring er derfor at give Arbejdsmarkedets Erhvervssikring mulighed for at administrere den foreslåede forlængelse af erstatning på en hensigtsmæssig måde.

Derudover har Beskæftigelsesministeriet i relevant omfang foretaget sproglige justeringer og uddybninger i lovbemærkningerne til de foreslåede bestemmelser til §§ 84 b og c.

Beskæftigelsesministeriet foreslår i øvrigt, at den foreslåede bestemmelse i § 84 d om AES's genoptagelse af sager fra før 1994 udgår. Baggrunden herfor er, at Beskæftigelsesministeriet under den eksterne høring over lovforslaget har modtaget et teknisk og administrativt notat fra AES om deres mulighed for at tilvejebringe et tilstrækkeligt oplysningsgrundlag i de sager, som vil skulle genoptages som følge af lovændringen. Det fremgår bl.a. af notatet, at AES til en vis grad vil kunne finde tilstrækkelige oplysninger i sager om erstatning for tab af erhvervsevne fra før 1994 enten elektronisk eller på fysiske sager i deres arkiv til at kunne træffe afgørelser. Arbejdsmarkedets Erhvervssikring vil forsøge at tilvejebringe de nødvendige oplysninger fra enten den tilskadekomne eller fra forsikrings-selskabet i sagen, hvis en sag ikke kan findes i deres fysiske arkiv. I forlængelse heraf vurderer Beskæftigelsesministeriet på baggrund af oplysningerne fra Arbejdsmarkedets Erhvervssikring, at det vil være for byrdefuldt at pålægge tilskadekomne at fremlægge tilstrækkelige oplysninger og dokumentation i alle sager om erstatning for tab af erhvervsevne fra før 1994 som foreslået i § 84 d. Det foreslås derfor, at dette udgår. Resten af § 84 d om, hvilke sager Arbejdsmarkedets Erhvervssikring vil skulle genoptage af egen drift, og hvilke sager, der skal genoptages efter anmodning fra tilskadekomne, udgår som følge heraf. Dette skyldes, at Arbejdsmarkedets Erhvervssikring forvaltningsretligt vil skulle genoptage sagerne af egen drift, når de har mulighed for det og ellers efter anmodning fra tilskadekomne, uanset om det fremgår af arbejdsskadesikringsloven.

Konsekvensen af, at den foreslåede bestemmelse i § 84 d udgår, er, at der ikke fastsættes særlige regler om genoptagelse af sager som følge af lovændringen. Sagerne vil derfor skulle genoptages efter de almindelige forvaltningsretlige principper (forvaltningsretlig genoptagelse). Beskæftigelsesministeriet har tilføjet en kort beskrivelse heraf i de almindelige bemærkninger afsnit 2.3. og de specielle bemærkninger til § 84 b og c.

I forhold til F&P's bemærkninger til forældelsesfristen finder Beskæftigelsesministeriet, at den absolutte forældelsesfrist på 30 år, jf. forældelseslovens § 3, der gælder for arbejdsulykker, ikke vil være til hinder for, at tilskadekomne og efterladte kan få forlænget deres erstatning efter de foreslåede §§ 84 b og 84 c. I de tilfælde, hvor der er gået mere end 30 år siden arbejdsulykken, vil forældelsesreglerne således ikke være til hinder for, at tilskadekomne og efterladte kan få forlænget deres

erstatning efter de foreslåede bestemmelser. Lovforslaget er opdateret i forhold hertil.

3. Øvrige emner

Dataetisk Råd har ikke udarbejdet et egentligt høringssvar, men anbefaler generelt, at ministerier udarbejder dataetiske konsekvensanalyser for lovforslag. Rådet fremhæver, at sådanne analyser kan belyse både fordele, ulemper og utilsigtede konsekvenser af lovforslag.

ATP bemærker, at pensionstilsagnene i ATP skal konverteres til de nye folkepensionsaldre. Dette kræver, at der fastsættes regler om konvertering af pensionstilsagn (konverteringsbekendtgørelse) i henhold til ATP-lovens § 9, stk. 5.

Kommentarer:

Beskæftigelsesministeriet har taget bemærkningerne til efterretning.